

KOMMENTAREN

Perpetuum mobile

af Steen Leth Jeppesen

Regulering efter regulering har ramt forsikringserhvervet i mange, mange år. En gang i mellem taler man om og gennemfører (en vis) deregulering. Men det er sjældent. Det er som en istid. En gang i mellem tør isen op, men hurtigt fryser det hele til igen. I Danmark var den seneste dereguleringstid i slutningen af 1980'erne, men herefter er det næsten uafbrudt gået den modsatte vej.¹

En stadig voksende del af reguleringen stammer fra det internationale system, idet transmissionsmekanismen primært er EU. Over halvdelen af reguleringen i Danmark af de finansielle virksomheder stammer således fra EU. Kun 3 ud af de oprindelige 42 initiativer i den nuværende finansielle handlingsplan mangler at blive vedtaget. Nu skal der så angiveligt besluttes en opfølgning på den finansielle handlingsplan.

Regulering følger på regulering. Forsikringsfolk, forsikringserhvervets europæiske og nationale organisationer m.fl. går med flid ind i de enkeltstående diskussioner om nye regnskabsregler, solvensbestemmelser, garantiordninger, forbrugerregler osv. For hver gang at nå det bedst mulige – mindst dårlige – resultat. Hele den samlede reguleringsindustri, dens produktion, den overordnede fornuft heri, de samlede virkninger heraf og dens politiske legitimitet orker man imidlertid som

helhed ikke at tage stilling til. Man kan ikke se skoven for bare træer, som det hedder på dansk. Billedet med haren, som er kommet ind i billygternes lysstråle og ikke kan komme ud, er måske også dækkende for forsikringserhvervet og dets organisationer.

Den europæiske forsikringsorganisation CEA har optalt, at over 30 europæiske og internationale organer beskæftiger sig med at regulere forsikringsvirksomheden. Med forskellig intensitet naturligvis, men dertil kommer så i det enkelte land hele det nationale reguleringsapparat.

Den internationale forsikringstilsynsorganisation IAIS blev vel oprindeligt oprettet med det hovedformål at yde støtte til emerging markets. I dag er IAIS en standardformulerende virksomhed. Den formulerer core principles mv., der herefter vender tilbage til medlemslandene som ”internationale standarder”,

Steen Leth Jeppesen er cand.polit. og direktør i Forsikring&Pension (F&P).
SLJ@ForsikringensHus.dk

som man – med eller uden transmission via EU–anstændigvis må efterleve.² Med Valutafonden og Verdensbanken som aktører holder man øje med respekten for standarderne. Private revisor- og aktuarorganisationer som IASB og IAA bliver bedt om at udfærdige regelsæt, som mere eller mindre uændret ligeledes omsættes til ”internationale standarder”.

I virkeligheden er det et reguleringsmæssigt *perpetuum mobile* (evighedsmaskine), der er skabt. Reglerne laves reelt af personer og organer, som lever af at lave regler, som har til altoverskyggende hovedopgave at sikre, hvad man definerer som finansiell stabilitet. Der er i realiteten ingen politisk kontrol med den proces. Dens legitimitet er tvivlsom, dens finansiering mørkelagt.

Naturligvis er finansiell stabilitet en vigtig målsætning. Men som alt andet bør dette afvejes med andre mål. Hvad betyder reguleringsstrømmen for effektivitet og konkurrence på de finansielle markeder, for produktudvikling, for omkostningerne og dermed kundernes udgifter, for indtjeningen og i det hele taget for de finansielle virksomheders rolle som erhvervsvirksomheder med stor betydning for produktion og beskæftigelse? Og hvordan kan man egentlig med stor sikkerhed vide, at de mange indsatser med det formål at sikre finansiell stabilitet i virkeligheden har den virkning?

Det er svært at komme til at diskutere. Praktikere i den finansielle sektor er som nævnt stærkt optagne af den helt aktuelle problemstilling, og organisationerne koncentrerer sig tilsvarende om de enkelte sager. Mange – ikke mindst i vor nordiske del af verden – er måske også præget med et gen, der i hvert fald udløser en slags rygmarvsfornemmelse af, at forslag fra offentlige myndigheder nok har en grundlæggende fornuft i sig. Og politikere i små lande kan erfaringsmæssigt kun vanskeligt hamle op med ”internationale standarder”.

Fremtiden ser således ikke alt for lys ud. Evighedsmaskinen bliver næppe foreløbig demonteret.

¹ I rapporten ”Fremtidssikring” fra Industriministeriet i 1988 foreslås således en lang række regelforenklinger. I et notat til regeringen fra Det tværministerielle Kontaktudvalg (embedsmandsudvalg) fra marts 1991 slås imidlertid allerede til lyd for en strammere regulering af de finansielle virksomheder.

² I Finanstilsynets ”Resultatkontrakt 2004-2007” hedder det således, at Finanstilsynet i sit virke som udgangspunkt overholder ”internationale standarder udstedt af Basel-Komiteen, International Association of Insurance Supervisors (IAIS), International Organization of Securities Commissions (IOSCO), Committee of European Securities Regulators (CESR), IMF m.fl.”, cfr. ”Beretning fra Finanstilsynet 2003”, p. 37f.